

Beleidsplan Werk, Inkomen en Sociale Zorg 2019/2022

**Gemeenten Beekdaelen, Simpelveld en Voerendaal,
in samenwerking met ISD Kompas**

Hoofdstuk 1. Inleiding

In dit beleidsplan Werk, Inkomen en Sociale Zorg schetsen de gemeenten Beekdaelen, Simpelveld en Voerendaal de kaders voor de onderkant van de arbeidsmarkt, inkomensvoorziening en armoedebeleid. Met een tijdshorizon van vier jaar vooruit geven de gemeenten hun ambities weer en nemen hierbij de wettelijke kaders in hun overwegingen mee. ISD Kompas is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleidsplan. Kompas stelt hiertoe jaarlijks een uitvoeringsplan op, waarin wordt beschreven op welke wijze het beleid van de gemeenten wordt uitgevoerd (zie hieronder).

Tot op dit moment was het beleid met betrekking tot werk, inkomen en sociale zorg vastgelegd in de “Visienota ISD Kompas Nuth, Simpelveld, Voerendaal” (eind 2012) en in het “Beleidsplan Werk, Inkomen en Sociale Zorg 2014/2015”. Daarbij borduurde het beleidsplan voort op de visienota.

Nu, een aantal jaar verder, willen we onze beleidsuitgangspunten actualiseren, opnieuw vastleggen en bekrachtigen. Dit is ook van belang in verband met de toetreding van de gemeente Beekdaelen (vooralsnog exclusief Onderbanken) tot ISD Kompas. In het Beleidsplan 2019/2022 blijft het bestaande beleid van kracht en is dit waar nodig geactualiseerd. Verder zijn de beleidsuitgangspunten uit de visienota en het eerdere beleidsplan gebundeld en samengevoegd in het beleidsplan dat nu voor u ligt.

De doelstelling van het beleidsplan Werk, Inkomen en Sociale Zorg bestaat uit twee componenten:

- Effectief en efficiënt uitvoering geven aan de Participatiewet om daarmee onze burgers zoveel als mogelijk in staat te stellen een eigen inkomen te verwerven en een zinvolle bijdrage te leveren aan de maatschappij. Werken staat hierbij voorop, ook als iemand beperkt inzetbaar is. Als betaald werk (nog) niet haalbaar is, dan zetten we in op een werkervaringsplaats of vrijwilligerswerk.
- Zorgdragen voor een integraal, efficiënt en adequaat samenspel van minimaregelingen, zodat eenieder in staat wordt gesteld om zoveel als mogelijk deel te nemen aan het maatschappelijk leven, te participeren in de maatschappij.

Op basis hiervan blijft de missie voor onze uitvoeringsorganisatie ISD Kompas:

Wij willen een ondernemende organisatie zijn die talenten van mensen koppelt aan werkgevers, de werkgevers kent en ontzorgt en werkzoekenden ondersteunt bij het nemen van de verantwoordelijkheid over hun route naar werk.

We willen dat Kompas de schakel vormt tussen onze werkzoekenden (evt. met beperkingen in arbeidsproductiviteit) en werkgevers met behoefte aan personeel. De match tussen vraag en aanbod lukt alleen als wij zowel aan de vraagkant als aan de aanbodkant onze activiteiten intensiveren. Daarbij staan de vraag van de werkgever en de mogelijkheden op de arbeidsmarkt centraal, maar realiseren we ons tegelijkertijd dat voor een deel van onze klanten maatwerk en gerichte matching noodzakelijk is.

Dat betekent dat wij werkzoekenden ondersteunen in het voldoen aan de vraag van de werkgever en dat wij werkgevers ondersteunen in het afstemmen van hun vraag op het aanbod. Voor wat betreft dit laatste, de werkgeversdienstverlening doet Kompas niet alleen. De regionale werkgeversdienstverlening is namelijk belegd bij het Werkgeversservicepunt (WSP). Binnen het uitstroomteam werkt Kompas intensief samen met het WSP. Ook werkt Kompas ook samen met werkgevers en werkgeversnetwerken.

Uitvoeringsplan Kompas

Zoals eerder al aangegeven, is Kompas verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleidsplan (onderhavig document) en dient zij hiertoe een uitvoeringsplan op te stellen. Omdat het veld van werk, inkomen en sociale zorg voortdurend in beweging is, dient dit uitvoeringsplan jaarlijks te worden geactualiseerd. In het uitvoeringsplan wordt beschreven op welke wijze het beleid van de gemeenten, zoals vastgelegd in het beleidsplan, wordt uitgevoerd en wordt het beleid nader uitgewerkt en geconcretiseerd. Het uitvoeringsplan volgt dan ook uit dit beleidsplan en is hiervan de vertaling voor de uitvoering.

In het uitvoeringsplan geeft Kompas per programma aan wat de ambities zijn voor het komende jaar (wat willen we bereiken) en welke activiteiten en projecten daarvoor worden uitgevoerd (wat gaan we daarvoor doen). Ten aanzien van de ambities worden ook concrete doelstellingen benoemd.

Daarmee vormt het uitvoeringsplan ook de basis en de inhoudelijke onderbouwing voor de begroting van Kompas. De begroting is immers de financiële vertaling van de ambities en de activiteiten en projecten die worden uitgevoerd.

Hoofdstuk 2. De beleidsuitgangspunten

Voor het beleidsveld Werk, Inkomen en Sociale Zorg definiëren we de volgende beleidsuitgangspunten.

1. We stellen werken voorop

Ons doel is onze klanten zoveel als mogelijk in staat te stellen een eigen inkomen te verwerven en een zinvolle bijdrage te leveren aan de maatschappij. Werken staat hierbij voorop, ook als iemand beperkt inzetbaar is. We streven hierbij zoveel als mogelijk naar werk bij werkgevers. Dit biedt de beste kansen om te re-integreren en te participeren in de maatschappij en om een zelfstandig bestaan op te bouwen.

Omdat we werken voorop stellen, vinden we het ook belangrijk dat werken lonend moet zijn. Financieel en maatschappelijk moet het aantrekkelijk zijn om te gaan werken. We vinden het belangrijk om een goed minimabeleid te hebben zodat de minima kunnen blijven participeren in de maatschappij. We willen echter niet dat dit beleid zo aantrekkelijk is dat dit een prikkel is om in de uitkering te blijven. Bovendien verwachten we van onze werkzoekenden dat zij een tegenprestatie leveren (zie ook beleidsuitgangspunt 5).

Om onze klanten aan het werk te krijgen, versterken we de samenwerking met uitzendbureaus en het bedrijfsleven zelf (i.s.m. het WSP). Maar aan de andere kant hebben we hierin ook zelf een taak. Gemeenten behoren namelijk tot de grootste werkgevers in de regio. Dit vraagt van ons een voorbeeldrol die we ook zullen invullen. Naast werkgever zijn we echter ook een grote opdrachtgever. In dit kader achten we het randvoorwaardelijk dat sociale voorwaarden, eisen en wensen in een inkoop- of aanbestedingstraject voor producten en diensten van de gemeenten worden opgenomen. Social return bij inkoop is het maken van afspraken met opdrachtnemers over arbeidsplaatsen, leerwerkplekken en stageplekken voor doelgroepen bij inkoop van diensten, werken en leveringen. Ook op deze manier leveren we een bijdrage aan het scheppen van werkgelegenheid.

2. We kennen onze klanten

Alleen als we al onze klanten in beeld hebben, al onze klanten kennen en weten wat hun mogelijkheden en beperkingen zijn, kunnen we hen adequaat ondersteunen naar werk en met succes koppelen aan een werkgever. Om deze reden houden we het casemanagement in *eigen* hand en bieden we de ondersteuning aan de klanten zoveel als mogelijk zelf, met onze eigen mensen (zie ook punt 6). Dit geldt voor de gehele doelgroep van de Participatiewet¹. In principe is er dus géén rol voor re-integratiebedrijven of andere partijen.

Ook voor trajecten Nieuw Beschut doet Kompas het casemanagement. Kompas zet beschutte werkplekken echter zoveel als mogelijk in op locatie, bij en in dienst van reguliere werkgevers, zo niet bij (evt. gemeentelijke) werkbedrijven en/of het SW-bedrijf. Een beschutte werkplek wordt zoveel als mogelijk aangeboden in de regio waar de persoon woonachtig is.

Om onze klanten ook echt te leren kennen, maken we o.a. gebruik van een groepsgewijze aanpak². De groepsgewijze aanpak blijkt namelijk in de praktijk de meest effectieve en efficiënte aanpak te zijn voor re-integratie, met een hoge klanttevredenheid. Voor specifieke doelgroepen of specifieke behoeften ontwikkelen we daarnaast trajecten op maat.

¹ Het casemanagement van de "oude" Wsw-populatie blijft bij de GR WOZL. Hierin heeft Kompas geen rol.

² De groepsgewijze aanpak is een methodiek die ontwikkeld is in het kader van de toonkamer Hilversum en wordt inmiddels in tal van gemeenten gebruikt. De RWI en het Ministerie van SZW in het project "What works", constateren dat die methodiek aantoonbaar werkzaam is in klantbegeleiding en re-integratietrajecten. De kern van de methode berust op de interactie binnen de groep, een intensieve niet vrijblijvende aanpak en een duidelijke structuur.

Dankzij deze intensieve aanpak weten we precies wat de mogelijkheden en beperkingen van onze klanten zijn. Deze informatie zien wij als essentieel voor een goede dienstverlening. Niet alleen gedurende het ontwikkelingstraject, maar ook voor het sluitstuk ervan, de werkgeversdienstverlening. Om een goede match te kunnen maken met de werkgever, is het noodzakelijk dat je inzicht hebt in de klant.

Daarbij is het voor een deel van onze klanten niet voldoende om hen bij de werkgever aan te bieden op basis van een Curriculum Vitae of een systeemtechnische match. Simpelweg omdat zij op basis hiervan geen kans zullen krijgen. Deze groep zal ook niet gemakkelijk een plaats krijgen in een werkgeversarrangement. Wij hechten daarom aan het behoud van onze couleur locale. Onze banenmakelaar kent vanuit onze werkwijze namelijk de klanten persoonlijk. Hierdoor kan onze banenmakelaar voor deze groep met “de klant onder de arm” op zoek naar een passende werkgever bij de specifieke mogelijkheden en onmogelijkheden van de klant. Voor deze groep dient dan ook maatwerk en gerichte matching plaats te vinden.

3. We bieden een integrale aanpak

Vanuit de decentralisaties staan gemeenten aan de lat om te bepalen welke ondersteuning mensen nodig hebben. Vanuit het beleidsveld Werk, Inkomen en Sociale Zorg bezien kan dit bijvoorbeeld gaan om inkomensondersteuning in de vorm van een uitkering of minimeerregelingen of om hulp bij het vinden van werk. Regelmatig hebben onze klanten echter bredere ondersteuning nodig, bijvoorbeeld vanuit de Wmo of de Jeugdwet. We kiezen derhalve voor een integrale benadering. Voor onze partners uit de verschillende ketens en voor onszelf betekent dit dat we elkaar voortdurend moeten opzoeken, met elkaar moeten samenwerken en elkaar moeten aanspreken op hun verantwoordelijkheden. Deze verbinding zien wij in het principe 1gezin1plan1regisseur.

Voor het domein van werk, inkomen en sociale zorg is Kompas onze partner in deze integrale aanpak. Kompas geeft hierbij uitvoering aan 1gezin1plan1regisseur en schakelt hierbij zo nodig andere partners in. Dit betekent dat Kompas voortdurend alert is op onderliggende hulpvragen, ook wanneer deze niet direct het werkgebied van Kompas raken. Kompas interpreteert deze signalen en handelt hier vervolgens ook naar. In het geval van meervoudige problematiek zoekt Kompas actief andere partners op, brengen de partners gezamenlijk in kaart welke zorg er nodig is en dragen onder regie van 1 regisseur in gezamenlijkheid zorg voor het bieden van een integraal ondersteuningsaanbod, zo dicht mogelijk bij de burger en licht waar het kan, zwaar waar het moet. Doorverwijzen is aldus niet meer aan de orde. Enkelvoudige vragen pakt Kompas zelf aan.

Ook in het licht van integraliteit is het belangrijk om het casemanagement (zie uitgangspunt 2) in eigen hand te houden. Alleen als we onze klanten kennen en zelf regie voeren op hun ontwikkeling, dan kan Kompas haar rol in de integrale aanpak nemen.

Een ander aspect waaraan we in het licht van integraliteit belang hechten is het feit dat we onze dienstverlening dichtbij de burger willen organiseren. We vinden het belangrijk dat het domein van werk, inkomen en sociale zorg nauw verbonden is met de domeinen Wmo en Jeugd alsook met onze lokale partners in het maatschappelijk middenveld. We hechten bovendien aan eigen regie en korte lijnen richting ons uitvoeringsorgaan. Alleen op deze wijze kunnen we ook daadwerkelijk een integraal aanbod bieden.

4. We stellen mogelijkheden en optimale participatie centraal

De mogelijkheden en vaardigheden van de klant staan centraal en zijn altijd het uitgangspunt. Met beperkingen houden we rekening. Hierbij streven we altijd naar optimale participatie, waarbij arbeidsparticipatie onder zo regulier mogelijke omstandigheden het ultieme doel is. Voor personen die (nog) niet in staat zijn om in een reguliere omgeving werk te verrichten, wordt gezocht naar werk met ondersteuning, een werkervaringsplaats of sociale activering (bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk).

5. We laten onze werkzoekenden werken om aan het werk te komen

We kiezen voor een hoge intensiteit van activiteiten door de werkzoekende. Voor zover mogelijk wordt de nadruk gelegd op eigen kracht en verantwoordelijkheid van de werkzoekende in zijn/haar traject om tot werk te komen. Het proces wordt dan ook zoveel mogelijk gefaciliteerd door werkzoekenden zelf. Een uitkering schept namelijk ook een inspanningsplicht. We vragen dan ook van onze klanten dat zij, bij wijze van tegenprestatie, werken naar vermogen, bij voorkeur bij werkgevers of projecten met private partijen. Hierbij kunnen we de instrumenten inzetten die de Participatiewet ons biedt, zoals bijvoorbeeld de loonkostensubsidie. Als regulier werk niet haalbaar is, dan wordt gezocht naar leer-/ontwikkelplekken of vrijwilligerswerk.

6. We werken effectief en efficiënt

Al onze werkprocessen zijn gericht op effectiviteit en efficiëntie. We vertrouwen daarbij op onze werkzoekenden, werkgevers, partners en medewerkers. Indien mogelijk houden we het simpel. Kompas dient immers makkelijk mee te kunnen bewegen met alle ontwikkelingen. We werken methodisch op basis van bewezen successen. Werkcoaches maken onder meer een grondige diagnose aan de kop van het proces. Zo snel als mogelijk wordt bepaald wat de mogelijkheden zijn om te werken en wat de werkzoekende nodig heeft in relatie tot de arbeidsmarkt.

We kiezen voor een aanpak waarbij we zoveel mogelijk gebruik maken van de inzet van de eigen mensen. Dit zorgt ervoor dat we onze expertise voortdurend blijven ontwikkelen, dat we kostenefficiënt kunnen werken én misschien wel het allerbelangrijkste: dat we onze klanten goed leren kennen. Alleen wanneer specifieke deskundigheid nodig is die we zelf niet in huis hebben, kunnen we op maat inkopen.

7. We werken samen

Op het speelveld van werk, inkomen en sociale zorg zijn vele partijen en partners actief. Om onze klanten het meest adequaat te kunnen ondersteunen op deze terreinen is het noodzakelijk dat we waar nodig samenwerken met onze partners: collega-gemeenten, werkgevers, maatschappelijke organisatie en private partijen. Eén van onze belangrijkste partners is het Werkgeversservicepunt, waar de regionale werkgeversdienstverlening is belegd. Hierbij willen we opmerken dat het WSP een separate gemeenschappelijke regeling is, die dan ook zijn eigen besluitvorming kent.

Afstemming in de regio doen we onder andere doordat we werken op basis van uniforme regionale beleidsuitgangspunten en geharmoniseerde beleidsregels op het gebied van ondersteuning naar werk.

8. We voeren een integraal, efficiënt en adequaat minimabeleid

Naast onze aandacht voor werk dragen we zorg voor een integraal, efficiënt en adequaat samenspel van minimaregelingen, zodat eenieder in staat wordt gesteld om zoveel als mogelijk deel te nemen aan het maatschappelijk leven, te participeren in de maatschappij. Hierbij hebben we bijzondere aandacht voor kinderen en werken we nadrukkelijk samen met maatschappelijke organisaties alsook private partijen.

Om de minima nog beter te bereiken met onze voorzieningen hebben we bijzondere aandacht voor het niet-gebruiken van regelingen in het kader van het armoedebestrijd. In het uitvoeringsplan van Kompas dient dit geconcretiseerd te worden. Belangrijk is in ieder geval dat we het lokale netwerk (o.a. verenigingen en maatschappelijke organisaties) hierin intensief betrekken.

Voor een verdere uitwerking van de beleidsuitgangspunten ten aanzien van ons minimabeleid, verwijzen wij hier naar de beleidsnotitie Minimabeleid. In dat beleidsplan is het beleid dat we voeren ten aanzien van minima nader uitgeschreven.

9. We bieden betaalbare kwaliteit

We genereren uitstroom tegen de beste prijs-kwaliteitverhouding met inschakeling van alle partijen die nodig zijn om dat te bereiken binnen en buiten het gemeentelijk domein (kleine overhead, beperkte uitvoeringscapaciteit). Daarbij zijn de door de gemeenten beschikbaar gestelde budgetten leidend. Uitgangspunt is een sluitende exploitatie.

10. We leggen de nadruk op de eigen doelgroep

Voor wat betreft re-integratie en participatie richten we ons in principe op de doelgroep die onder de verantwoordelijkheid valt van de gemeenten: de doelgroep vanuit de Participatiewet. Hierbij maken we geen onderscheid in de bovenkant of onderkant van de populatie, noch in andere deelgroepen (zoals bijvoorbeeld ouderen of jongeren). We zijn van mening dat al onze klanten de ondersteuning verdienen die zij nodig hebben, al kan de intensiteit of aard hiervan natuurlijk verschillen afhankelijk van de problematiek.

Daarnaast richten we ons actief op personen met een WW-uitkering van wie de verwachting is dat zij op korte termijn “doorvallen” naar de Participatiewet. Om de kansen op werk niet onnodig (verder) te verkleinen, is het belangrijk deze groep zo snel mogelijk op te pakken. Voor werkzoekenden met een beperking, maar zonder inkomensvraag, de zogenaamde “nuggers”³ bieden we maatwerk, waarbij we enkel putten uit diensten die collectief worden aangeboden, zoals de groepstrainingen. Hierbij stellen we echter wel een aantal voorwaarden, waaronder in ieder geval een inkomensgrens, die we vastleggen in de beleidsregels. Ook bepalen we een budgetplafond voor de inzet voor deze doelgroep. We gaan niet actief op zoek naar deze doelgroep, de diensten worden enkel reactief aangeboden (wanneer een Nutter zich zelf meldt).

³ Werkzoekenden met een inkomen van het UWV maken geen deel uit van deze doelgroep.